

Kaustisen kunta
UUTELAN ALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

Kaavan laatijan vastineet kaavaehdotuksesta saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin

Kaustisen Uutelan alueen asemakaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaehdotus päivämäärällä 18.5.2020 on ollut yleisesti nähtävillä 31.8-30.9.2020 välisen ajan.

Seuraavaan on kirjattu lyhennelmät ehdotusvaiheen lausunnoista (5 kpl) sekä kaavan laatijan vastineet. Muistutuksia ehdotuksesta ei saatu.

1. LAUSUNNOT

1.1 KAUSTISEN KUNTA, YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA, 15.9.2020

Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa kaavasta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Merkitään tiedoksi.

1.2 K.H. RENLUNDIN MUSEO, ALUEELLINEN VASTUUMUSEO, 28.9.2020

Arkeologinen kulttuuriperintö

K.H.Renlundin museolla käytettävissä olevan tiedon perusteella kaava-alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muutakaan arkeologista kulttuuriperintöä. Kaavaselostuksessa on kuitenkin hyvin mainittu, että "Muinaismuistolain 14 §:n mukaisesti, jos kaivuutyön yhteydessä havaitaan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, tulee työvaihe keskeyttää ja ottaa yhteyttä museoviranomaiseen, jotta mahdolliset havainnot saadaan dokumentoitua". Museo pitää mainintaa tärkeänä, varsinkin ottaen huomioon, että Kaustisen Kankaan merkittävän ja laajan kivikautisen asuinpaikka-alueen reuna sijaitsee vain 300 metriä länteen suunnittelualueesta. Näin ollen on mahdollista, että myös kaava-alueelta saattaa vielä löytyä arkeologista kulttuuriperintöä. Museolla ei siis ole mitään lisättävää tai huomautettavaa kaava-asiakirjoihin arkeologisen kulttuuriperintön näkökulmasta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja -maisema

Museo on lausunut asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta ja esittänyt lausunnossaan, että AP-aluetta koskevassa määräyksessä on museon näkemyksen mukaan suotavaa olla rakentamista ohjaavia määräyksiä, jotta se on linjassa osayleiskaavamääräyksen AP-aluetta koskevan määräyksen kanssa. Kaavan laatija on esittänyt vastineessaan, että Kaustisen kunnan rakennusjärjestyksessä on annettu määräyksiä uudisrakentamisen sovittamisesta olemassa olevaan rakennuskantaan. Suunnittelualan ympäristön todetaan olevan melko uutta rakennusaluetta, joten asemakaavassa ei ole tarvetta antaa tarkentavia määräyksiä. Museolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Merkitään tiedoksi. Uutelan osayleiskaavatyön yhteydessä on syksyllä 2020 tehty arkeologinen inventointi, joka kattaa myös Uutelan asemakaavan muutosalueen. Alueelta ei havaittu merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä.

1.3 KESKI-POHJANMAAN LIITTO, 29.9.2020

Alue sijoittuu maakuntakaavan taajama-alueelle. Suunnittelualueella on voimassa yleiskaava, joka ohjaa asemakaavan suunnittelua. Keski-Pohjanmaan liitto piti tärkeänä kaavaluonnoksesta 6.4.2020 annetussa lausunnossa, että alueen sijainti veden saannin kannalta tärkeällä pohjavesialueella tulee huomioida rakentamisessa. Vastineessaan kaavanlaatija toteaa, että kaavassa on annettu pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä.

Keski-Pohjanmaan liitolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Merkitään tiedoksi.

1.4 KESKI-POHJANMAAN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO, 30.9.2020

Terveysvalvonta on antanut kaavaluonnoksesta lausunnon 6.4.2020, jossa on otettu kantaa pohjaveden suojeluun sekä vastustettu uuden asutuksen osoittamista turkistarha-alueiden suojavyöhykesuosituksia lähemmäs. Lausuntoa ei ole kaavoittajan vastineessa huomioitu, vaikuttaisi ettei se koskaan ole tullut perille, sillä lausunnosta ei ole asiakirjoissa mitään mainintaa.

Turkistarhauksen ympäristönsuojeluoppaassa (Ympäristöhallinnon ohjeita 2, 2018) on esitetty tarha-alueiden suojavyöhykkeille mitoitusohjeita. Turkistarhauksen hajuhaittoja ei käytännössä ole mahdollista hallita ja ehkäistä muilla keinoin kuin sijoittamalla nämä toiminnot riittävän etäälle häiriintyvistä kohteista. Suurille tarhoille (yli 600 kettu- tai supikoiranaarasta tai yli 2000 siitosminkkinaarasta) etäisyysvaatimus on yli 1000 metriä, keskikokoisille yli 700 metriä ja pienille tarhoille (<250 siitosnaaras-minkkiä tai <50 siitosnaaraskettua tai -supikoiraa) yli 300 metriä.

Terveysvalvonnan tiedossa ei ole olemassa olevien turkistarhojen koot, mutta kaavoittamalla asutusta lähelle tarha-alueita vaikeutetaan elinkeinon harjoittamisen mahdollisuuksia ainakin laajenemisen suhteen sekä otetaan riski asutuksen altistamisesta tarhauksesta aiheutuville kohtuuttomille haitoille.

Suunnittelualue sijaitsee sen lounaisosaa lukuun ottamatta tärkeällä pohjavesialueella. Suunniteltaessa asuinalueita tärkeille pohjavesialueille lisätään riskiä talousveden pilaantumiselle. Rakentamisen osoittaminen yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeille alueille ei tämän vuoksi ole suositeltavaa. Mikäli näin toimitaan, tulee vedenhankinnan turvallisuus huomioida ja rajoittaa muodostumisalueella pohjaveden pilaantumista aiheuttavia toimintoja. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatu muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen. Öljysäiliöiden sijoittamisen kieltäminen pohjavesialueelle on suositeltavaa ja sitä tulisi kaavoitustyössä harkita. Terveysvalvonnan näkemys on, ettei Uutelan alueelle tulisi kaavoittaa lisää asutusta, koska lähialueella on turkistarha-alueita, joista on mahdollista aiheutua kohtuutonta haittaa asutukselle

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Turkistarhauksen ympäristönsuojeluoppaan mukaiset suosituksetäisyydet ovat olleet tiedossa kaavaehdotusta laadittaessa. Kaustisen kunnassa on yleisesti käytössä 400 metrin suojaetäisyys turkistarhojen ja asutuksen välillä lähimmästä tarhasta mitattuna. Alueen asutus sijoittuu jo nykyisellään 400 metrin etäisyydelle turkistarhoista ja kaavaehdotuksella ei ole tuotu uutta asutusta tätä lähemmäksi tarha-alueita.

Kaavoituksen tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen ohjaaminen ja yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Kaavaehdotuksessa käytetty 400 metrin suojaetäisyyden katsotaan olevan riittävä suojaamaan turkistarhan toimintaa ja turvaamaan viihtyisä asumisympäristö.

Kaavaratkaisulla ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia pohjaveteen. Kaavassa on annettu pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä kuten, mm. ”rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen” ja ”öljysäiliöt ja muut pohjavedelle vaarallisten aineiden säiliöt on sijoitettava rakennuksessa sisätiloihin tai maanpäälle vesitiiviiseen katettuun suoja-altaaseen, jonka tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan aineen suurin määrä”. Lisäksi lainsäädäntö (YSL ja VL) sekä alueelle laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma turvaavat pohjavedensuojelua.

1.5 ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS, 30.9.2020

ELY-keskuksen kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa esitettiin tarkennettavaksi pohjavesialueen kaavamääräyksiä koskien energiakaivojen rakentamiskieltoa pohjavesialueella ilman vesilain mukaista lupaa. Perusteluna on tiukentunut oikeuskäytäntö energiakaivojen osalta pohjavesialueilla (KHO:2019:37). Luonnosvaiheen jälkeen kaavamääräyksiin on lisätty teksti: ”-Energiakaivoja ei saa rakentaa ilman, että vesilain mukaisen luvan tarve on selvitetty.” Pelkkä selvittäminen ei kuitenkaan riitä rakentamisen mahdollistamisessa. Määräystä ja selostusta tulee tältä osin vielä selventää.

Kaavaa varten tehdyn luontoselvityksen mukaan tarkastellun alueen merkittävimmät luontoarvot liittyvät kuvioiden 1 ja 2 metsiköihin, jotka ovat melko luonnontilaisenkaltaisessa tilassa, ja ne suositellaankin säilyttämään lähiympäristöä monipuolistavina virkistysmetsinä. Kuvio 1 jää kaavaehdotuksessa kaava-alueen ulkopuolelle, kun taas kuviolle 2 on osoitettu tontteja. Luontoselvityksen suosituksia ei näin ollen ole huomioitu tässä kohtaa.

ELY-keskus on kaavaluonnoksesta antamassaan vastineessa pitänyt puutteellisena, että luontoselvityksessä ei ole kuvattu mitä lajistoa alueella on pyritty selvittämään ja mitä selvitysmenetelmää on käytetty. Luontoselvitystä on täydennetty vain kuvion 2 osalta toteamalla, ettei kuvio puusto sovellu liito-oravalle. ELY-keskus toteaa, että asianmukainen liito-oravakartoitus edellyttää myös oikea-aikaista liito-oravan jätöksien etsintää sekä mm. potentiaalisten pesäpuiden ja ruokailualueiden havainnointia. Liito-oravaa voi esiintyä myös heikompiletautuisissa elinympäristöissä. ELY-keskus katsoo edelleen, että luontoselvitystä tulisi täydentää oikea-aikaisella lajistokartoituksella suojelullisesti arvokkaiden lajien esiintymien poissulkemiseksi. Luontoselvityksessä ei ole kuvattu ollenkaan mm. alueen pesimälinnustoa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Energiakaivoja koskevan kaavamääräyksen katsotaan olevan riittävä. Kaavamääräyksessä edellytetään selvittämään, että tarvitaanko alueella vesilain mukainen lupa energiakaivolle. Mikäli selvityksessä ilmenee tarve vesilain mukaiselle luvalla, tulee lupa hakea ennen rakentamista.

Luontoselvityksessä ei havaittu luonnonsuojelulain tai vesilain suojaamia arvokkaita elinympäristöjä tai metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka olisivat edellyttäneet alueen säilyttämistä luonnontilassa.

Aiemman luontoselvityksen lisäksi alueelle tehtiin täydentävä maastokäynti 1.5.2020, jossa kartoitettiin, onko alue liito-oravan elinympäristöä. Kartoitus on tehty oikea-aikaisesti. Luontoselvityksessä sekä täydentävässä maastokartoituksessa havainnointiin arvokkaiden lajien esiintymistä yleisesti. Kartoitusten sekä asiantuntija-arvioiden perusteella todetaan, että alueelle ei vaikuttaisi sijoittuvan huomionarvoisia kohteita tai lajeja.